

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. a. s., V. X., B.**, IČO: X. zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. F. S. s.r.o. so sídlom Z. X., B., proti žalovanému **J. T.** bytom B. X., P., súkromný podnikateľ, **o zaplatenie sumy 245 564,85 EUR (7 397 886,46 Sk) istiny s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-129 v znení opravného uznesenia zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-130, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-129 v znení opravného uznesenia zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-130 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-129 v znení opravného uznesenia zo dňa 06. 02. 2006 č. k. 57 Cb 7/98-130 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3 377 081,94 Sk istiny s úrokom 15 % p. a. od 2.6.1998 do zaplatenia a úrok vo výške 375 395,59 Sk do 01. 06. 1998 a súdny poplatok 150 095,- Sk.

Uviedol, že v novom konaní sa žalovaný ospravedlnil listom došlým súdu 29. 09. 2005 so žiadosťou o odročenie pojednávania. Podkladom žiadosti bolo potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, ktoré však postrádalo dátum predpokladaného ukončenia práceneschopnosti. Súd v tomto prípade akceptoval odročenie pojednávania v predmetnej veci. Na ďalšom pojednávaní dňa 05. 12. 2005 sa žalovaný opätovne nedostavil na pojednávanie s tým, že je dlhodobo práceneschopný z dôvodu zvýšeného krvného tlaku. V tejto súvislosti predložil súdu fotokópiu preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti, v ktorej opätovne absentovalo ukončenie pracovnej neschopnosti. Súd pojednávanie v predmetnej veci opätovne odročil. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na uznesenie NS Českej republiky sp. zn. 5 Tdo 28/2004 zo dňa 19. 01. 2004, podľa ktorého potvrdenie lekára o pracovnej neschopnosti samo o sebe nepostačuje k tomu, aby samotné ospravedlnenie mohlo byť súdom považované za riadne ospravedlnenie. Príslušné lekárske potvrdenie by muselo obsahovať podklad pre záver, že zdravotné dôvody u žalovaného znemožňujú jeho účasť na pojednávaní. Keďže na pojednávaní v predmetnej veci dňa 06. 02. 2006 došlo k vykázaniu doručenia u žalovaného uložením zásielky dňom 28. 12. 2005, súd vychádzajúc z ust. § 47 ods.2 O. s. p. pojednával po prijatí procesného uznesenia v neprítomnosti žalovaného. Vychádzal zo skutkového stavu v čase vyhlásenia rozhodnutia s tým, že neakceptoval obranu žalovaného, ktorý poukazoval na dohodu zo dňa 15. 05. 1998, podľa ktorej sa mal žalobca zdržať akýchkoľvek krokov zameraných na súdne alebo mimosúdne uplatňovanie nárokov zo zmluvy o ručení alebo z úverovej zmluvy. Vec posúdil v zostávajúcej časti nároku podľa § 303 Obchod. zák., ktorý upravuje otázku ručenia. Vzhľadom na ust. § 303 Obchod. zák., ako aj na základe písomného záväzku žalovaného v úverovej zmluve zo dňa 07. 06. 1995 bod 16 písm. c/ sa žalovaný zaviazal k úhrade zostatku dlžnej sumy 3 377 091,94 Sk istiny. Zmluva o ručení bola riadne uzatvorená dňa 07. 06. 1996, pričom text zmluvy bol jasný a zrozumiteľný. V texte zmluvy nie je žiadne ustanovenie o jeho obmedzení, resp. o nejakých nehnuteľnostiach. Vzhľadom na vyššie uvedené, nešlo o omyl, ale iba neznalosť práva, ktorá nemôže mať za následok akékoľvek spochybnenie záväzku žalovaného voči žalobcovi. Aj v dohode zo dňa 15. 05. 1998 je žalovaný označený ako ručiteľ a zo samotného obsahu zmluvy vyplýva, že žalovaný si bol vedomý skutočnosti, že uzavrel zmluvu o ručení. V bode I tejto dohody o postupe pri vymáhaní záväzku je ustanovené, účastníci dohody konštatujú, že ručiteľ prevzal na základe zmluvy o ručení zo dňa 07. 06. 1995 ručiteľský záväzok na splatenie úveru s príslušenstvom, ktorý banka poskytla obchodnej spoločnosti T. spol. s. r. o. P. vo výške

6 000 000 Sk podľa úverovej zmluvy č. X. Uvedená skutočnosť sama o sebe potvrdzuje, že tvrdenie žalovaného o nepochopení zmyslu zmluvy o ručení, resp. o tom, že si nepamätá jej uzatvorenie, sú účelovými nepravdivými tvrdeniami. Preto súd zaviazal žalovaného k úhrade zostatku dlžnej sumy 3 337 081,94 Sk podľa § 303 a nasl. Vzhľadom k nezaplateniu dlžnej sumy v lehote splatnosti súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 15 % p. a. ročne od 02. 06. 1998 do zaplatenia a úrok vo výške 375 395,59 Sk do 01. 06. 1998 vrátane podľa § 369 a § 502 Obchod. zák.

Proti rozsudku sa odvolal žalovaný a žiadal jeho zrušenie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, doteraz zistený skutkový stav neobstojí a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietal, že pri ospravedlnení jeho neúčasti na pojednávaniach nemohol objektívne predložiť dátum predpokladaného ukončenia práceneschopnosti, pretože tento dátum nemohol vedieť ani on a ani ošetrojúci lekár, pretože ukončenie práceneschopnosti závisí výlučne od vyvíjajúceho sa zdravotného stavu pacienta a nie od ošetrojúceho lekára. Podľa jeho názoru, uvedenie dátumu predpokladaného ukončenia práceneschopnosti, nie je nevyhnutnou náležitosťou takéhoto potvrdenia. Z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu, pre ktoré bol nútený užívať viacero druhov liekov a absolvovať časté návštevy lekára, požiadal pre tento dôvod opätovne o odročenie pojednávania, pričom sa jednalo o tú istú a nie novú práceneschopnosť, v roku 2005 bol od konca septembra do konca decembra stále, bez prerušenia práceneschopný. Uviedol, že judikát, na ktorý v tejto súvislosti poukázal súd prvého stupňa, nie je pre slovenský súd záväzný a v istých prípadoch môže byť aj v rozpore s Ústavou SR. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. 08. 1994 sp. zn. 5 Cdo 66/94 a čl.48 ods.1 Ústavy SR a namietol, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, z akého dôvodu sa súd prvého stupňa jeho žiadosťou o odročenie pojednávania z 03. 02. 2006, ku ktorej riadne priložil potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti, nezaoberal, a to aj napriek skutočnosti, že jeho zdravotný stav mu neumožňoval účasť na pojednávaní, vytýčeného na deň 06. 02. 2006. Aj napriek tejto skutočnosti, súd v tento deň pojednával v jeho neprítomnosti a zároveň vyhlásil rozsudok. Má za to, že súd hrubo porušil jeho procesné a zároveň aj ústavné práva. Na preukázanie svojich tvrdení dokladá lekársku správu - nález z 03. 02. 2006. Ako ďalší dôkaz predložil aj ospravedlnenie na inom pojednávaní, konanom dňa 08. 2. 2006, ktorého sa tiež pre uvedené zdravotné dôvody

nezúčastnil. Je toho názoru, že so zreteľom k uvedenému mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Má tiež za to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože zmluva o ručení, na základe ktorej bol vyzvaný na plnenie, bola uzatvorená v omyle, pretože pri dojednávani úverových záležitostí nepadla ani zmienka o osobnom ručení, ale iba otázka nehnuteľností. Poukázal na to, že úver bol ponúknutý spoločnosti T. s. r. o. popri výstavbe rodinného domu generálneho riaditeľa žalobcu, ktorú realizovala táto spoločnosť. S uvedeným riaditeľom bol žalovaný v dobrom kamarátskom vzťahu, pričom úver mu bol ponúknutý s tým, že jeho ručenie ako fyzickej osoby nebude potrebné. Keďže ide o riaditeľa banky, nemal žalovaný dôvod o možnosti poskytnutia takéhoto úveru pochybovať. Tieto skutočnosti žalovaný predniesol pred súdom prvého stupňa, v ktorom smere navrhol aj vykonanie dôkazu výsluchom svedka. Zo záhlavia zmluvy o ručení podľa názoru žalovaného nie je tiež zrejmé, podľa ktorého zákona bola táto uzatvorená, pretože v jej záhlaví sa uvádza Občiansky a tiež Obchodný zákonník. Je toho názoru, že žaloba bola podaná bezdôvodne, nakoľko zmluvou o ručení podľa Občianskeho zákonníka nebolo možné zabezpečiť úverový vzťah. Za neúčinné považuje žalovaný tiež opravné rozhodnutie, pretože opravovaný rozsudok bol vyhotovený tak, ako bol jeho výrok vyhlásený na pojednávaní, ktorým okamihom vyhlásenia rozhodnutia je súd viazaný. Konanie je preto postihnuté tiež inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z uvedených dôvodov navrhuje preto napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolania a dospel k záveru, že sú dôvody na jeho zrušenie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesný postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok umožňuje, a to najmä zúčastniť sa pojednávania vo veci, byť vypočutý ako účastník, robiť podania, navrhovať vykonanie dôkazov a pod.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl.46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky

právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému rozhodnutiu.

Vyjadruje to aj znenie ust. § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti má za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a kými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie navrhované dôkazy a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil.

Iba takéto rozhodnutie je tiež odvolacím súdom preskúmateľné.

Podľa napadnutého rozsudku súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 06. 02. 2006 bez prítomnosti žalovaného, u ktorého došlo k vykázaniu doručenia.

Z obsahu spisu je však zrejmé, že dňa 03. 02. 2006 bolo súdu prvého stupňa doručené podanie žalovaného, ktorým svoju neúčasť na tomto pojednávaní ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti pre pretrvávajúce zdravotné komplikácie a súčasne požiadal o odročenie pojednávania. Žalovaný k podaniu pripojil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti.

Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia s týmto podaním žalovaného nevysporiadal a z tohto dôvodu nie je zrejmé na akom skutkovom a právnom základe vyvodil splnenie podmienok pre prejednanie a rozhodnutie veci na pojednávaní bez prítomnosti žalovaného, čím obmedzil právo žalovaného na spravodlivý proces.

Nepochybne tiež každý účastník má právo, aby vec bola prerokovaná na súde v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd).

Zásada ústnosti, ako zásada prejednacia v záujme dosiahnutia účelu sporového občianskeho súdneho konania je upravená v ust. § 101 O. s. p., ktoré umožňuje súdu pokračovať v konaní ak sú účastníci nečinní, pričom z vážneho dôvodu o odročenie pojednávania nepožiadali.

Znamená to, že súd môže vec prejednať a rozhodnúť bez účastníka konania len vtedy, ak sa riadne predvolaný účastník nedostavil a včas z dôležitého dôvodu (spočívajúceho v jeho osobe) o odročenie pojednávania nepožiadal. Po účastníkovi, ktorý sa mieni na pojednávanie súdu včas dostaviť, totiž nemožno spravodlivo požadovať, aby musel strpieť prejednanie a rozhodnutie veci vo svojej neprítomnosti, ak nastane prekážka alebo iná okolnosť, ktorá mu bráni sa pojednávania zúčastniť.

Takáto prekážka alebo iná okolnosť súčasne však musí predstavovať „dôležitý dôvod“, pre ktorý je ospravedlniteľná.

Avšak, i prípadne ospravedlniteľný dôvod nemusí súd vždy akceptovať, pokiaľ nie je využívaný v súlade so zmyslom a účelom ust. § 101 ods. 3 O. s. p., ale k zámerným procesným obštrukciám, sledujúcim predovšetkým bezdôvodné predlžovanie občianskeho súdneho konania a zvyšovanie nákladov s tým spojených.

Podľa ustálenej judikatúry je tiež choroba účastníka nepochybne dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania.

Z lekárskej správy – nález, ktorý doložil žalovaný v odvolacom konaní je zrejmé, že vo februári 2006 bol práceneschopný z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu, komplikácií horúčnatým ochorením, ktorý zdravotný stav vyžadoval kľud na lôžku a cestovanie a zdržiavanie sa mimo lôžka by viedlo k zhoršeniu celkového stavu, ktorý sa môže zhoršiť pri nadmernej fyzickej a stresovej záťaži, a preto vyžaduje dodržiavanie doporučenému liečebnému režimu.

Za týchto skutkových okolností existoval na strane žalovaného dôležitý dôvod, pre ktorý svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil a konanie žalovaného nebolo možné hodnotiť ako účelové, pre ktorý záver, ku ktorého súd prvého stupňa dospel na uvedenom pojednávaní, nebol tiež dostatočný podklad v spisovom materiáli.

Pokiaľ preto súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol na pojednávaní bez účasti žalovaného pri nesplnení zákonných podmienok, odňal mu tiež z tohto dôvodu možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, v ktorom s poukazom na ust. § 224 O .s. p. rozhodne o trovách celého konania.

V dôsledku zmeny obchodného mena žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky zosúladiť jeho označenie v záhlaví rozhodnutia v súlade s touto skutočnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 12. augusta 2009

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: L.